

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ หรือแบบผสมผสาน(Mixed Method) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี โดยบทนี้ได้นำเสนอ วิธีการ ขั้นตอนการวิจัย โดยมีเนื้อหารายละเอียดเกี่ยวกับ การออกแบบวิธีวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย วิธีการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมเครื่องมือ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากร

1. ประชากรในการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 คน หัวหน้าฝ่ายการบริหารงบประมาณ จำนวน 5 คน หัวหน้างานงบประมาณ จำนวน 5 คน ครูพัสดุ จำนวน 5 คน ครูการเงิน จำนวน 5 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ จำนวน 5 คน เจ้าหน้าที่การเงิน จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาล เมืองปัตตานี จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือ 2 อย่าง ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น แบบสำรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วย ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยแยกเป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ มี 7 ด้าน ดังนี้

1. การจัดทำและเสนองบประมาณ	จำนวน	10	ข้อ
2. การจัดสรรงบประมาณ	จำนวน	6	ข้อ
3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน	จำนวน	5	ข้อ
4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	จำนวน	4	ข้อ
5. การบริหารการเงิน	จำนวน	10	ข้อ
6. การบริหารบัญชีจำนวน	จำนวน	6	ข้อ
7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์	จำนวน	5	ข้อ

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Licert (อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชย์สุภวงส์, 2546 : 132) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน เป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended Questionnaire) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี ทั้ง 7 ด้าน

2. แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี จะเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยจะสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลที่จะศึกษาเป็นอย่างดีต่อไป

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. แบบสอบถาม

เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานีมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหาร และครู จากตำราเอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาแบบสอบถามของสภาพร ทองไทย (2530 : 200 – 207) แล้วนำมาพิจารณาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามโดยครอบคลุมงานทั้ง 7 งาน คือ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา ความเหมาะสม และให้คำแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุม และให้คำแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามนั้นกับประเด็นหลักของเนื้อหา ตามวิธีการของ Rovinelli and Hambleton (1978 : 34 - 37 อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชยศุภวงศ์, 2546 : 140) โดยกำหนดคะแนนไว้ดังนี้

- + 1 เมื่อเห็นว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าไม่ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้

ผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทุกข้อคำถาม มีความสอดคล้องตั้งแต่ .60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์ทุกข้อและข้อคำถามบางข้อนำมาปรับปรุงแก้ไขทางด้านภาษาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4) นำแบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาแล้วไปทดลอง (Try Out) ใช้กับโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครยะลา จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

5) นำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 125-126)

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ในภาพรวม .976 และในรายด้าน ดังนี้ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ .904 ด้านการจัดสรรงบประมาณ .819 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน .915 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา .778 การบริหารเงิน .949 การบริหารบัญชี .910 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ .899

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว มาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมแล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์

เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้างผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน จากตำรา เอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาพิจารณาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยครอบคลุมงานทั้ง 7 งาน คือ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา และความชัดเจนในข้อความ และนำมาแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เสนอแนะ

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุม และให้คำแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดโรงเรียนเทศบาลเมืองปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวและพบผู้บริหารสถานศึกษาด้วยตนเอง เพื่อแจกแบบสอบถามพร้อมขอความร่วมมือจากครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยเป็นผู้มาเก็บแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง หลังจากแจกแบบสอบถามแล้วประมาณ 1 สัปดาห์

3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยครั้งนี้โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) หาค่าจำนวนและร้อยละ (Percentage) ของประชากรตามแบบสอบถามแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป จำแนกตามตำแหน่ง

2) คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อทราบระดับทราบระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี เมื่อหาค่าได้แล้วนำไปแปลผลโดยใช้เกณฑ์สมบูรณ์ (Absolute Criteria) ตามแนวทางของเบตต์ (Bets, อ้างถึงใน วัน เดชพิชัย 2535 : 531 – 532) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วง ๆ มีความหมายดังนี้

4.51 – 5.00	หมายความว่า	มีปัญหาการบริหารงบประมาณระดับมากที่สุด
3.51 – 4.49	หมายความว่า	มีปัญหาการบริหารงบประมาณระดับมาก
2.51 – 3.49	หมายความว่า	มีปัญหาการบริหารงบประมาณระดับปานกลาง
1.51 – 2.49	หมายความว่า	มีปัญหาการบริหารงบประมาณระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายความว่า	มีปัญหาการบริหารงบประมาณระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ (เอมอร์

จิงศิริพรปกรณ์, 2553:25)

1) ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูล โดยการให้บุคคลอยู่ในปรากฏการณ์หรือผู้ที่ให้ข้อมูลกับผู้วิจัยได้ตรวจสอบและรับข้อมูลที่ถูกต้องของข้อมูล

2) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการหลักที่ใช้ในการวิเคราะห์ เป็นวิธีการสร้างข้อสรุป จากการศึกษารูปแบบ หรือข้อมูลจำนวนหนึ่ง โดยไม่ใช้สถิติช่วย ในการวิเคราะห์ โดยยึดสาระ เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ เป็นหลักและนำวิธีการวิเคราะห์ มาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์และจดบันทึก

2.2) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) คือการกระทำกับข้อมูลที่ได้จากเอกสาร โดยข้อความที่จะวิเคราะห์ จัดประเภทดังต่อไปนี้

2.2.1) ระบบจำแนกประเภทควรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

2.2.2) ระบบจำแนกประเภทควรมีครอบคลุม คือ สามารถรองรับคำและข้อความที่ถูกแจ้งได้เป็นอย่างดี มีการระบุรายละเอียด แนวคิด ตัวแปรให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้

2.2.3) ต้องมีความเด่นชัดในตัวเอง

2.2.4) ไม่มีความซ้ำซ้อนเหลื่อมกัน

2.2.5) มีการใช้หลักการเดียวกันในการจัดระบบตลอดงานวิจัยและ

วิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตรโรบินลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, 1978 : 34 - 37 อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชศุภวงศ์, 2546 : 140)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (a – Coefficient) ของครอนบัก (อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 125 - 126)

$$\alpha = \frac{n}{(n-1)} \left[\frac{1 - \sum s_i^2}{s_i^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
S_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
S_r^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{จำนวนของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) ใช้สูตร Ferguson (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด,

2539 : 101)

$$\mu = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณข้อมูลแต่ละตัว

N แทน จำนวนข้อมูล

2.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร Ferguson

(อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2546 : 160)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ	σ	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	μ	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร
	N	แทน จำนวนทั้งหมดในกลุ่มประชากร
	X_i	แทน ตัวเลขหรือค่าคะแนนแต่ละตัว

Prince of Songkla University
Pattani Campus